

> RETOURADRES Postbus 1992, 6201 BZ Maastricht

BEZOEKADRES
Mosae Forum 10
6211 DW Maastricht

Aan de fractie van VVD
de heer G.M. Noteborn

POSTADRES
Postbus 1992
6201 BZ Maastricht

ONDERWERP
Schriftelijke vragen inzake Asielzoekers

DATUM
29 september 2022
Verz. 29 sept. 2022

BIJLAGEN
--

BEHANDELD DOOR
Marc Schmidt

TELEFOONNUMMER
06 13 82 91 05

ONZE REFERENTIE
2022.14837

E-MAILADRES
Marc.schmidt@maastricht.nl

FAXNUMMER
--

UW REFERENTIE

Geachte heer Noteborn,

Onderstaand treft u de beantwoording aan van de schriftelijke vragen die uw fractie gesteld heeft.

Vraag 1:

Door de Rijksoverheid wordt in de brief vermeldt dat de afgelopen weken afspraken zijn gemaakt tussen kabinet, VNG, IPO en Veiligheidsberaad.

- Welke bijdrage heeft uw college geleverd aan de insteek die de Vereniging Nederlandse Gemeenten namens alle gemeenten heeft gehanteerd in dit overleg?
- Welke bijdrage heeft u als burgemeester geleverd aan de insteek die het Veiligheidsberaad heeft gehanteerd in dit overleg?

Antwoord 1:

- Het college heeft daar geen rol in gehad*
- De burgemeester zit bij het Veiligheidsberaad als voorzitter van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg en niet als burgemeester van Maastricht. Wat in het Veiligheidsberaad besproken wordt, is vertrouwelijk. De algemene woordvoering over de standpunten van de voorzitters wordt gedaan door Hubert Bruls.*

Vraag 2:

Door de veiligheidsregio's is ingestemd met het openhouden van de crisisnoodopvang na 1 oktober a.s. t/m in elk geval eind van dit jaar. Welke gevolgen heeft deze beleidswijziging van de Veiligheidsregio voor (mogelijke) crisisnoodopvang in onze gemeente?

Antwoord 2:

Het gevolg is dat op basis van deze landelijke opdracht het college een besluit moet nemen over het langer openhouden van de crisisnoodopvanglocatie Mariënwaard. Daarnaast hebben we een extra verzoek van het COA ontvangen om 30 vluchtelingen op te vangen in Novotel Maastricht tot 9 december 2022. Gedeputeerde Staten heeft op 27 september een besluit genomen over het langer openhouden van het Labgebouw tot 1 januari 2023. Daarnaast is er tijdelijke crisisnoodopvang voor 50 minderjarige alleenstaande asielzoekers in Overmaze in Limmel voor de duur van twee maanden.

Vraag 3:

Opvang voor Oekraïense ontheemden, asielzoekers en statushouders kunnen voortaan meer flexibel

DATUM
29 september 2022

worden ingezet. Is uw college voornemens deze flexibiliteit, waardoor bijvoorbeeld opvangplekken die nu beoogd zijn voor Oekraïense ontheemden, te gaan gebruiken voor asielzoekers, toe te passen in onze gemeente?

Antwoord 3:

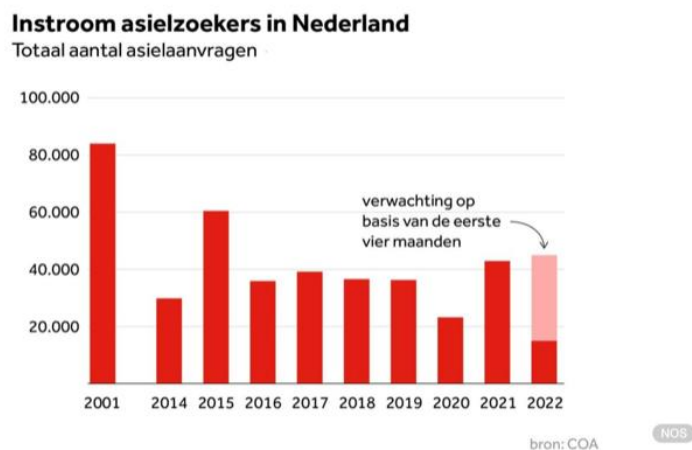
Het college is niet voornemens om de plekken in Overmaze, die nu dienstdoen als noodopvang voor Oekraïense vluchtelingen, in te zetten voor de reguliere asielzoekers als alternatieve opvang voor Ter Apel. Wel zijn er tijdelijk voor de duur van twee maanden aparte plekken ingericht in een apart deel van het gebouw voor minderjarige vluchtelingen. Maar deze gaan niet ten koste van de beschikbare plekken voor Oekraïense vluchtelingen.

Vraag 4:

Gemeenten hebben toegezegd te streven naar huisvesting van meer dan 20.000 statushouders in de tweede helft van 2022. Dat is meer dan oorspronkelijk gepland (op landelijk niveau wordt gesproken over 12% van de vrijkomende sociale huurwoningen). Daardoor zal ook de druk op onze gemeente toenemen om aanvullende statushouders te huisvesten. Welke gevolgen heeft deze toezegging vanuit de gemeenten voor huisvesting van statushouders, de woningvoorraad en overige spoedzoekers zoals jongeren of alleenstaande ouders in onze gemeente?

Antwoord 4:

Voordat we antwoorden op het huisvestingsvraagstuk eerst enige achtergrondinformatie. We beschouwen dit vraagstuk meer als een opvangcrisis en niet zo zeer als een asielcrisis. In grafiek 1 is de totale instroom van vluchtelingen in Nederland de afgelopen 8 jaar weergegeven.

Bron: NOS

Uit grafiek 1 is af te leiden dat met name in 2015 (vanwege de oorlog in Syrië) de instroom zeer hoog was en de jaren daarna de instroom redelijk stabiel bleef. Gedurende die jaren was de opvangcapaciteit van het COA, op een aantal weken in 2015 na, voldoende. De Rijksoverheid is na een periode van afschaling van opvangcapaciteit en personeel bij COA en uitvoerende organisaties IND en DT&V, vooral na het relatief rustige coronajaar 2020 verrast door de weer stijgende instroom.

Daarnaast hebben de corporaties in de jaren na 2014 relatief weinig sociale huurwoningen kunnen bouwen omdat zij onder andere door de verhuurdersheffing een aanzienlijk deel van hun

DATUM
29 september 2022

inkomsten moesten afdragen aan de staat. Verder is het aantal doelgroepen dat aanspraak maakt op een sociale huurwoning de afgelopen jaren toegenomen.

Wat betreft het huisvestingsvraagstuk het volgende. De wettelijke huisvestingstaakstelling van alle Nederlandse Gemeenten bedraagt voor de tweede helft van 2022 13.500 personen. Voor Maastricht betekent dit 92 personen. Dit is een zogenaamde resultaatsverplichting. In het bestuurlijk overleg tussen kabinet, VNG, IPO en het Veiligheidsberaad van augustus 2022 is een inspanningsverplichting overeengekomen; huisvesting van 20.000 statushouders in 2022. Dit zou voor Maastricht neerkomen op 136 personen. Hiermee zou een voorschot worden genomen op de naar verwachting fors hogere taakstelling volgend jaar.

In het antwoord op vraag 5 gaan we nader in op de woonruimte-verdeelresultaten vanaf 2013. Daarin wordt ook een vergelijking gemaakt tussen sociale huurwoningen die de afgelopen jaren aan statushouders én aan urgente woningzoekenden zijn verdeeld.

Vraag 5:

Hoeveel sociale huurwoningen komen ieder jaar vrij in onze gemeenten, dus mensen die van een sociale huurwoning naar de vrijmarkt gaan, sterven of emigreren? (Vanaf 2014)

a. Hoeveel worden gebruikt voor het huisvesten van statushouders en welk percentage is dat jaarlijks? (Vanaf 2014)

Antwoord 5:

In tabel 1 is weergegeven hoeveel sociale huurwoningen er in de afgelopen negen jaar zijn vrijgekomen. Daarbij is ook weergegeven hoeveel woningen (en het aandeel daarin op het totaal) zijn verdeeld naar statushouders en urgent woningzoekenden.

Tabel 1: Procentueel aandeel sociale huurwoningen statushouders en urgenten in de Woonruimteverdeling 2013-2021									
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Aantal woningen voor statushouders	50	36	84	57	64	42	28	32	70
Aantal woningen voor urgenten	176	182	134	115	114	138	172	147	157
Totaal aan vrijgekomen woningen	1050	1039	1008	834	963	1009	1096	1149	1134
Aandeel statushouders	4,8%	3,5%	8,3%	6,8%	6,6%	4,2%	2,6%	2,8%	6,2%
Aandeel urgenten	16,8%	17,5%	13,3%	13,8%	11,8%	13,7%	15,7%	12,8%	13,8%

Uit tabel 1 vallen twee conclusies af te leiden. 1. het aantal woningen dat aan urgent woningzoekenden wordt verdeeld is tussen 2013 en 2021 elk jaar aanzienlijk hoger dan het aantal dat aan statushouders is vergeven. 2. Het aantal woningen dat aan statushouders wordt verdeeld gaat niet ten koste van het aantal woningen dat aan Urgent Woningzoekenden wordt verdeeld.

Daarnaast nog het volgende: Het aandeel woningen dat is toebedeeld aan statushouders in de afgelopen negen jaren ligt onder het percentage dat is genoemd in het bestuursakkoord. Het ligt ook onder het gemiddelde percentage sociale huurwoningen dat in heel Nederland de afgelopen jaren is verdeeld aan statushouders. Tussen 2015 en 2019 bedroeg dit percentage gemiddeld zo'n 8% en in 2020 vanwege de coronapandemie bedroeg dit percentage 4,5%

Dan lijkt er op het eerste oog ruimte te liggen om het aandeel woningen voor statushouders te verhogen maar er zijn meerdere doelgroepen die gehuisvest moeten worden in de vrijkomende sociale huurwoningen zoals woningzoekenden afkomstig uit GGZ-instellingen en Maatschappelijke Opvang, Moeilijk Plaatsbaren en woningzoekenden die als gevolg van sloop/renovatie een andere woning benodigen. En niet in de laatste plaats de regulier woningzoekenden die op zoek naar een

DATUM
29 september 2022

woning zijn. Het aantal reguliere woningzoekenden dat via Thuis in Limburg reageert op vrijkomende woningen is sinds 2017 verdubbeld van 4.700 naar ongeveer 9.500 in 2020. Het college wil oog hebben en houden voor alle doelgroepen die moeten worden gehuisvest en wil de balans daarin ook blijvend bewaken.

Vraag 6:

Kunnen statushouders sociale huurwoningen bestemd voor Nederlanders geweigerd worden om deze mensen vervolgens op te vangen in flexwoningen zou de gemeente deze hebben?

- a. Bent u het met ons eens dat Maastrichtenaren altijd eerst aan de beurt moeten komen voor een sociale huurwoning wanneer zij die nodig hebben alvorens we statushouders deze woningen geven?
- b. Hoe lang duurt het gemiddeld in Maastricht voor een statushouder die door ons geplaatst is in een sociale huurwoning zich verplaatst naar de vrije huur of een koopwoning?

Antwoord 6:

Wanneer een taakstelling eenmaal is vastgesteld dan zijn alle gemeenten daaraan gehouden deze te realiseren. Dit is vastgelegd in de Huisvestingswet.

Bovendien maken wij geen onderscheid (en mogen wij dat ook niet) tussen Maastrichtenaren die hier zijn geboren of Maastrichtenaren die na een asielaanvraag hier komen wonen. Het huisvesten van statushouders kan via reguliere maar ook via tijdelijke of flexwoningen. Het college zal echter bij iedere huisvestingsvraag ook moeten kijken naar de gezinsgrootte, het type en de locatie van de vrijkomende woning. Dat is vaak maatwerk waarbij zorgvuldigheid in het huisvestingproces een grote rol speelt;

- a. *De Huisvestingswet spreekt bij het stellen van bindingseisen over ingezetenen. Dat kunnen autochtone Maastrichtenaren zijn maar ook mensen die vanuit onze regio, de rest van Nederland of daarbuiten in Maastricht zijn komen wonen). De gemeente zou regels kunnen stellen om die ingezetenen voorrang te geven bij het krijgen van een sociale huurwoning. De gemeente Maastricht heeft tot op heden geen regels vastgesteld of afspraken met de corporaties gemaakt over bindingseisen bij de verdeling van sociale huurwoningen. De wetgever is daar op dit punt ook duidelijk in. Gemeenten mogen alleen bindingseisen stellen als aangetoond wordt dat er sprake is van schaarste van woningen én verdringing van bepaalde doelgroepen. Het zomaar voorrang geven aan bepaalde doelgroepen is dus wettelijk niet toegestaan. Komend najaar nog presenteert het rijk het Wetsvoorstel 'Versterking regie volkshuisvesting' waarbij mogelijk ook andere regels op het gebied van woonruimteverdeling (dus ook over bindingseisen) worden gesteld. Daarover zal uw raad worden geïnformeerd*
- b. *We beschikken niet over dergelijke gegevens of overzichten. Het algemene beeld is dat er weinig uitstroom plaatsvindt naar de vrije huur- of koopsector.*

Vraag 7:

Hoeveel statushouders hebben een jaar na plaatsing in Maastricht nog een bijstandsuitkering uit de jaren 2014 tot 2020 en hoeveel is dit van het totaal?

Antwoord 7:

146 statushouders met een actieve uitkering in de periode 2017-2020, hebben een jaar nadat zij vanuit het AZC zijn ingestroomd in de uitkering, nog steeds een uitkering. Dat is 64% van de statushouders die vanuit het AZC zijn ingestroomd in de uitkering en die een actieve uitkering hadden in de periode 2017-2020. Het is helaas niet mogelijk om valide data te genereren over de periode vóór 2017.

DATUM
29 september 2022

De periode 2017 t/m 2020 betreft een periode dat de gemeente weinig invloed had op het inburgeringsproces wat betreft de taalcomponent (Wet inburgering 2013). Aangezien het inburgeringsprogramma en officieel leren van de Nederlandse taal pas gestart kan worden nadat de vluchteling een verblijfsvergunning is toegekend, heeft men meestal het eerste jaar en vaak nog langer nodig om het basisniveau van de Nederlandse taal te behalen. Daarnaast is er vaak ook sprake van verwerking van trauma's en psychische problemen). In de jaren 2017 -2020 stelden werkgevers bovendien behoorlijke eisen aan de taalvaardigheid van de statushouders. We zien het afgelopen jaar hierin pas een kentering vanwege de arbeidsmarktkrapte. Vanaf 2022 heeft de gemeente volledige regie (Wet Inburgering 2021). Hierdoor kan nu middels een duale aanpak gestuurd worden op zowel de taalcomponent als participatie gericht op betaalde arbeid.

Hoogachtend,

Namens het college van burgemeester en wethouders van Maastricht,

Anita Bastiaans
Wethouder Duurzaam Sociaal Domein, WMO, Welzijn, Diversiteit, Europa en de Euregio

Johan Pas
Wethouder Wonen, Onderwijs, Studentenstad en Welstand

Schriftelijke vragen